

KRONIKK &DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom.
Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å
forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Anja Sletteland
anjas@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

TRO: Flytter ikke ert.

Feie for egen dør

RELIGION

Kåre Bakken

Tro kan flytte fjell, sies det. Men hvor sterkt du enn tror, hjelper det deg ikke til å flytte på så mye som en liten ert. Men du kan selvsagt gå rundt og *tro* at det går an. Og så lenge du slipper å føre bevis for dette, kan du leve i denne villfarelsen i hele ditt liv – og ingen andre enn deg selv vil bli sjenert av dine fantasier – så lenge vi snakker om ert. Noe helt annet blir det når din tro blir fanatisk og går over i handlinger som skader andre enn deg selv.

I vår urbane verden hvor vi er tett på hverandre og avhengig av infrastruktur over landegrensene, er vi svært sårbare for ekstreme troshandlinger, viser det seg. Men skal vi få disse skjeggete unge menn til å forstå at der er ingen Allah, og heller ingen jomfruer, som venter dem i en himmel uansett hvor mange vantro de dreper – så må vi kanskje begynne i riktig ende.

I Norge har vi rett til å tro på hva pokker som helst. Hvor langt inn i «galimatias» dette kan føre, kan du se ved å ta en titt på TV-kanalen Visjon Norge. Dette ufysiske tiltaket er bare ett av hundrevis av lignende misjonerende virksomheter, spredt rundt om i landet vårt – og alt basert på fantasier du skal tro på. Jeg tror på Trollet mens du tror på Julenissen, noe jeg synes er tåpelig av deg. Men jeg kan ikke forlange at du skal slutte å tro på Julenissen mens jeg fortsatt beholder min tro på Trollet.

Det heter å feie for egen dør! Inntil vi innser det, fortsetter verden som før.

Kåre Bakken,
Batalden
kaareba@online.no

Debatten om utslipp fra jordbruket foregår på gale premiss Løsningen på k

KRONIKK

Johan C. Løken

I Dagens Næringsliv den 7. juni avviser Bård Bjerkholt tanken om at jordbruket kan bidra til det grønne skiftet. Han vil tvert imot ta en radikal omlegging fra drøvtyggere til kornproduksjon. Virkningene av dette klimatiltaaket beskriver han slik: «I praksis vil mesteparten av dagens storfe og sauehold legges ned, samtidig som norske forbrukere må spise atskillig mindre kjøtt».

Bård Bjerkholts innlegg inngår i en oppsiktsvekkende redaksjonell linje hvor landets fremste næringslivsavis aktivt motarbeider bruk av fotosyntesen og utviklingen av en bioøkonomi.

Regjeringen er inne på noe av det samme i perspektivmeldingen. På side 80 står det å lese: «Jordbrukets utslipp av metan og lystgass, som utgjør 1/6 av ikke-kvotepliktige utslipp, er ikke ilagt avgift. Støtteordningene i jordbrukspolitikken er dessuten samlet sett innrettet slik at produksjon med høyest utslipp per produsert enhet (produksjon av rødt kjøtt) mottar mest støtte.»

Finansdepartementet har helt rett i at sauen er det landbruksproduktet i Norge som har det høyeste behovet for overføringer. Dette departementet, sammen med Klima- og miljødepartementet, har derfor et lett forståelig motiv for å begrense saueholdet.

Klimaargumentet er det ikke naturvitenskapelig grunnlag for. Det røde kjøttets klimaskade er en vrangforestilling

som bunner i at sentrale aktører ikke har oppfattet hvor fundamental forskjellen er på det biologiske karbonkretsløpet og de fossile utslippene. Angrepene på det røde kjøttet er en falsk sannhet. Klimaargumentet er helt åpenbart vikarierende.

Mine fem «alternative sannheter» er:

■ De biologiske prosessene slipper ikke ut flere karbonatomer enn de tar opp.

■ Menneskeheten klarer ikke å nyttiggjøre seg den energien fotosyntesen skaffer oss uten utslipp av klimagasser.

■ De husdyrene vi benytter til å foredle ellers ufordøyelig plantemateriale slipper ikke ut flere karbonatomer enn det plantene de spiser har fanget.

■ Det grønne karbonkretsløpet er så stort at det kan gi oss fornybarsamfunnet.

■ Fotosyntesen er kjernen i fornybarsamfunnet.

I en slik analyse blir sauen en vinner og kyllingen til taperen.

Det biologiske karbonkretsløpet med fotosyntesen i sentrum er et lukket kretsløp; illustrert ved at verken sauen eller kua spiser olje.

Den grunnleggende innsikten i biologiens verden må være at klimagassene er livets gass! Gjennom plantevekstens fotosyntese

gjør sauen seg nytte av et relativt sett mye større antall karbonatomer enn laksen og kyllingen. I forhold til atmosfærens innhold av klimagasser gjør ikke dette forskjell. Vi har å gjøre med et nullsumspill.

Denne balansen vil kunne påvirkes av eventuelle endringer i de biologiske lagrene som inngår i kretsløpet. Jordsmonnet utgjør et meget stort lager av karbon. Grasbaserte produksjoner vil vanligvis bidra til økning. Karboninnholdet i jordsmonnet vil øke med grasproduksjon og denne økningen kan forsterkes ved egnede driftsformer, ikke minst beiting.

LUKKET KRETSLØP: Klimautslipp fra storfe fanges opp i karbonkretsløpet, som igjen kan brukes til å utvikle en ny bioøkonomi, skriver Johan C. Løken.

FOTO: LISE ÅSERUD/SCANPIX

Når det gjelder jordbrukets påvirkning av karboninnholdet i jordsmonnet må vi være klar over at de kraftforbaserte produksjonene med dyrking av korn i åpen åker vanligvis gir tap av karbon. Kraftforsyssystemet utgjør et mer intensivt press på ressursene enn grassystemene. Det taler videre til de grasbaserte produksjonenes fordel at vi har ubenyttede ressurser. Vi utnytter bare halvparten av beiten. Dette betyr at det er

mulig å snu konklusjonen fullstendig. En slik helhetlig systemanalyse gjør sauen til en vinner og kyllingen til taperen.

Men det er relevant å se på forskjeller i behovet for tilført energi i form av fossile råstoffer og elektrisitet. Det er helt åpenbart at de kraftforbaserte systemene har et høyere forbruk av «ikke-biologisk energi» i hele verdikjeden enn de grasbaserte.

Nei, menn har ikke noe mellom beina som fortjener mer luft enn det vi har. Kvinner er ikke født med magisk bedre sirkulasjon hverken i lyske eller i blodårer i beina.

Siri Narverud Moen om skrevende menn på trikken, på NRK Ytring

Produktutviklere ser seg blinde på å mikse to historisk vellyk-

kede konsepter til ett, og resultatet er at vi snart får taco-Paracet.

Dagfinn Nordbø i VG

Pornoen har en viktig symbolverdi, særlig i tider av terrorisme mot vestlige idealer: I Vesten lar vi både kvinner og menn ta alle mulige beslutninger, selv slike som kan oppfattes som dårlige og selvdestruktive. Vi tillater folk

en fri vilje til å bruke nøyaktig som de vil. Derfor blir pornoen, i all sin snuskete styggedom, en anti-totalitær kraft.

Journalist Anna Ekelund Nachman i Dagens Samhälle

Ubegrenset internasjonalisering betyr at det er irrasjonelt å ha universiteter i en språklig og kulturell utkant som Norge.

Øyvind Østerud i Aftenposten

MER DEBATT NESTE SIDE >>

er. Her kommer noen alternative sannheter.

Klimakrisen

I demoniseringen av det røde kjøttet pekes det særlig på de store mengdene metan. Framstillingen underslår at metanet i løpet av kort tid går over til karbondioksid. Dette går på nytt inn i fotosyntesen, og det grønne karbonkretsløpet. Men den urokkelige naturvitenskapelige sannheten er uansett at dette kretsløpet ikke slipper ut flere karbonatomer enn det tar opp.

En helt annen sak er at vi kan bruke det biologiske kretsløpet til å erstatte fossile ressurser forutsatt at de biologiske lagrene ikke

tappes og helst økes. Bruken av begrepet lavutslippssamfunnet kan lede tankene i feil retning. Det biologiske karbonkretsløpet er det tidobbelte av utslippet ved bruken av fossile ressurser.

Men utslipp av klimagasser er ikke et problem dersom de fanges av ny plantevekst og gir oss en bioøkonomi. Lagringsmulighetene i jordsmonn og skog er så formidable at vi raskt kan løse klimakrisen med kjent biologisk innsikt. Biologisk fangst og lagring er vesentlig mer kostnadseffektiv enn

teknisk og kjemisk. Denne sammenhengen – lagringsmuligheten – presiseres på flere steder i Perspektivmeldingen. Men er dessverre alt for overflatisk. Den åpenbare muligheten som lenge har vært kjent til å bruke biokull drøftes ikke. IPCC, Parisavtalen og UNEP anbefaler sterkt tiltak hvor skog og jordsmonn brukes som lagre av karbon. Det fantastiske er at slike lagre også øker produktiviteten og gir mer biomasse.

Johan C. Løken,
tidligere landbruksminister
for Høyre
johanc@johanc.no

KAN BLI LANGT Å GÅ: Bystyret i Oslo vurderer å øke avstanden mellom holdeplasser. **FOTO: JON OLAV NESVOLD, NTB SCANPIX**

Skal ikke alle med?

KOLLEKTIV-TRANSPORT
Fride Eeg-Henriksen

«Alle skal med» sier Arbeiderpartiet, partiet til byrådslederen i Oslo. Det burde Ruter og bystyret i Oslo etablere som grunnprinsipp for kollektivtransport.

Ruter utarbeidet i mars i år dokumentet «Prinsipper og prosesser for holdeplastruktur på kollektivru-ter i Oslo», som et faglig innspill til kommunens politiske prinsipper for kollektivtransporten med buss og trikk. Her er det «best mulig for flest mulig» og prioritering av «de mange» som gjelder. Bussene og trikkene skal fort fram, og avstanden mellom holdeplasser skal økes. Idealet er nå 600 meter mellom dem.

For folk flest er det den totale reisetiden fram til bestemmelsesstedet som teller. Det hjelper ikke om trikken kjører fort hvis du må bruke lang tid for å komme til og fra holdeplassene. I større europeiske byer den vanligste avstanden mellom holdeplassene inne i byen mellom 300 og 450 meter. I USA er avstanden mindre – ofte mellom 200 og 270 meter, med enda kortere avstand i selve sentrum (Harald Minken, TØI 2017). Kanskje trenger vi flere, ikke færre holdeplasser nær sentrum.

Det er også et mål i planen at færre skal ta kollektiv-

transport på korte reiser, og i stedet gå eller sykle. Men sykkel er ikke et aktuelt alternativ for alle. Oslos befolkning består også av personer med nedsatt funksjonsevne, eldre, gravide og barnefamilier. Mange som sykler om sommeren vil dessuten ha behov for kollektivtransport om vinteren.

Hvis du ikke har muligheter verken til å gå til holdeplassen eller sykle, blir alternativet bil eller taxi. Økt bilbruk var vel ikke meningen med

Økt bilbruk var vel ikke meningen?

den økte satsingen på kollektivtransport? Bydelene har ikke vært invitert inn i prosessen. Hvor har det

blitt av lokaldemokratiet? Kommunenes egne brukerråd, Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne og det sentrale elderråd har heller ikke vært brukt. Hva skal kommunen med disse rådene når ikke de blir brukt i en så viktig sak som denne?

Vi får håpe at Bystyret sender saken tilbake til Byrådet med klart signal om en ny og grundigere saksbehandling. Da kan også innholdet i planen for en aldersvennlig by, som nå er ute til høring, tas med. I en revidert plan for holdeplastruktur må det være en tydelig målsetting at alle må med.

Fride Eeg-Henriksen,
Oslo
frideeg@gmail.com